

Nieuwsbrief 56
december 2024

Mediterranean
sea

Gaza

Jabalia

Beit
Hanou

Redactioneel

Voor u ligt het vijftenzestigste nummer van de Jabalya nieuwsbrief. Wederom een nummer met veel verhalen die verband houden met de genocide in Gaza. Die is na veertien maanden nog steeds aan de gang, omdat de bondgenoten van Israël het land niet tot de orde willen roepen. De meest indringende bijdrage is van Sadi Daboor, een ambtenaar van de gemeente Jabalya die twee jaar geleden nog in Groningen op bezoek was, en nu met zijn gezin probeert te overleven in het zuiden van Gaza. Ook een bijdrage van Ahmed Masoud uit de bundel Daybreak in Gaza over zijn fijne jeugdherinneringen in Jabalya en de trots over zijn afkomst. Ook een verslag van ons proces tegen de staat dat wij samen met andere organisaties hebben aangespannen vanwege de passieve houding van Nederland. Verder een verhaal over de houding van de Egyptenaren als het gaat om Gaza. Over het algemeen is de betrokkenheid groot en wordt er hulp geboden aan gevluchte Palestijnen waar de overheid dat niet doet. Verder nog een column van oud- voorzitter Jan Keulen en een recensie van de indrukwekkende documentaire No other land.

Mensen verlangen naar de dood om verlost te worden van de verschrikkingen

Sadi Daboor is ambtenaar van de gemeente Jabalya. In 2022 was hij nog op bezoek in Groningen om te overleggen over toekomstige samenwerking tussen de gemeente Groningen en Jabalya. In februari publiceerde we al een verslag van hem over wat hij toen meemaakte. In november vorig jaar vluchtte hij met zijn gezin naar Rafah in het zuiden van de Gazastrook. Nu bericht hij over Noord Gaza waar ook Jabalya ligt en waar het Israëlische leger een verschrikkelijk offensief uitvoert in een poging om het hele gebied te ontvolken. Hieronder zijn verslag in drie episodes.

19 oktober; Vijftien dagen onafgebroken belegering van de stad Jabalya.

Wat er nu in de stad Jabalya gebeurt, gaat elke beschrijving en verbeelding te boven: verschrikkingen, vuur, bloed, lichaamsdelen, honger, dorst en gebrek aan medicijnen. Alle dagen zijn op die manier verstreken en dat sinds het begin van de oorlog die al een jaar aan de gang is. Mensen in Gaza zijn verdoemd en verscheurd en weten niet wat ze moeten doen door het ontbreken van een toekomst. De

Israëliëse bezetting vraag hen om Jabalya en heel Noord-Gaza te evacueren om zijn nederzettingsplan uit te voeren, zoals gerapporteerd in de Israëliëse kranten en volgens het plan van de generaals, het plan dat de normen van het internationaal humanitair recht en de mensenrechten schendt en overtreedt.

400 mensen werden 15 dagen geleden martelaars in Jabalya en het noorden van Gaza, van wie de meerderheid kinderen, vrouwen en ouderen waren.

Vervolg op pg. 2

Duizenden gewonden wachten nog steeds op een behandeling die nog niet beschikbaar is. 60% van de bevolking van Jabalya en Noord-Gaza werd gedwongen te vluchten naar Zuid-Gaza.

Afgelopen zaterdagochtend werd ik wakker met het nieuws van de verwoesting van ons huis in de stad Jabalya. Het veroorzaakte een zeer moeilijke psychologische crisis voor mij en mijn familie. De waarheid is dat ik niet alleen huilde om mijn huis, maar om het leven daar in heel Noord-Gaza. Alle huizen in de wijk waar ik woonde zijn verwoest en de mensen raakten ontheemd, en veel van hen zijn dood of gewond. Ik huil nu om de stad Jabalya en het hele noorden van Gaza, in plaats van alleen om mijn huis. Wat we jullie vertellen is dat Jabalya is vernietigd en dat niemand iets doet, en dat mensen naar de dood zijn gaan verlangen om verlost te worden van de verschrikkingen van de oorlog. Dit is ons leven... dit is Jabalya.

Bijna 300 duizend mensen worden nu belegerd in de stad Jabalya en het Noorden van Gaza, zonder voedsel of water, afgezien van het weinige dat door de families wordt bewaard, om nog maar te zwijgen over de intensivering van de gewelddadige bombardementen van vliegtuigen, tanks en zware artillerie die worden ingezet om zonder genade huizen te slopen en mensen te vernietigen.

65% van de huizen en openbare voorzieningen in de stad Jabalya en het hele noorden van Gaza werd gesloopt, naast de vernietiging van levensvoorzieningen, zoals ziekenhuizen,

waterputten, rioolwaterzuiveringsinstallaties, water-ontziltingsinstallaties en zonne-energie installaties. Verder werden openbare straten, bomen, tuinen, enz. platgewalst. Al deze aanslagen vallen binnen de reikwijdte van genocide. Of zoals de woordvoerder van UNICEF hieraan toevoegde: De situatie is voor kinderen in de Gazastrook een hel geworden.

1 november; De bezetter executeert Jabalya

Het toneel in de stad Jabalya en haar kamp is kritiek en hopeloos geworden na 25 dagen van diepgaande en intense Israëlische militaire operatie en de verscherpte belegering die daarmee gepaard ging. Er is geen mogelijkheid meer tot leven, en voor degenen die standvastig in de regio zijn gebleven, zijn nu de laatste momenten van hun leven aangebroken, nadat de bezetter alle manifestaties en elementen van het leven heeft geëxecuteerd. Alle levensbronnen zijn opgedroogd nadat hij zijn belegering van alle pleinen, in- en uitgangen volledig had uitgevoerd en de ziekenhuizen buiten dienst had gesteld, evenals alle reddings- en ambulanceteams en door het bombarderen van water- en rioolwaterzuiveringsinstallaties... en andere openbare basis-voorzieningen om te overleven.

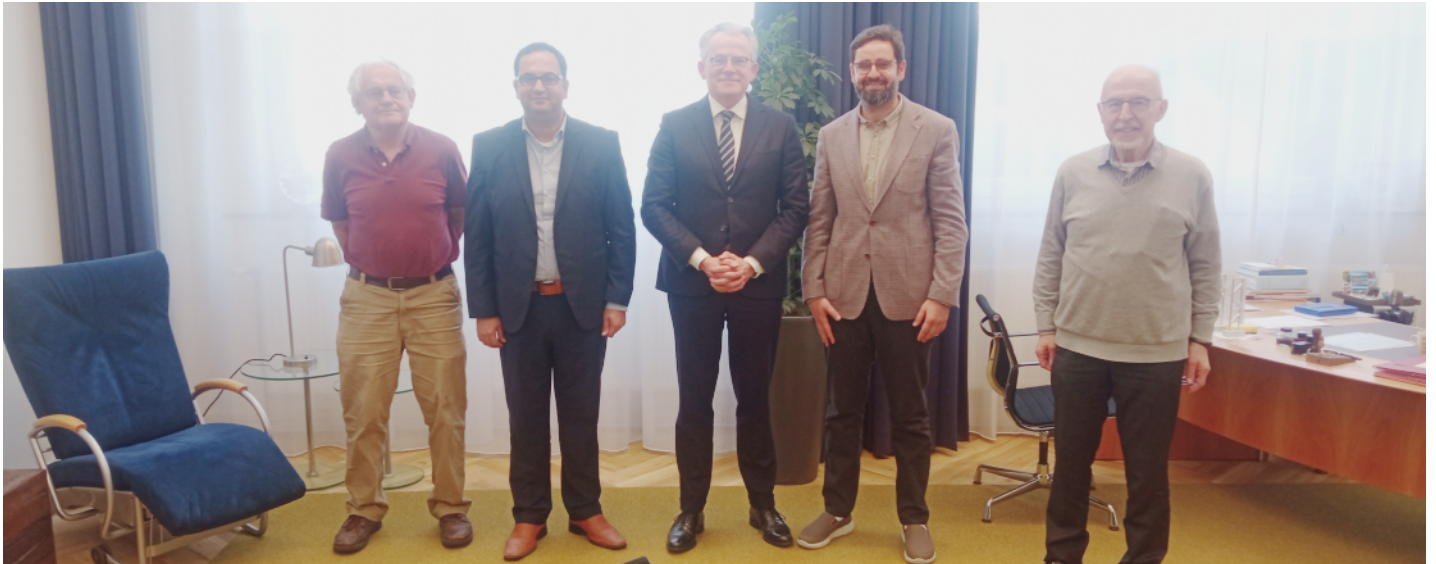
Het is voor geen enkele gewonde of zieke persoon meer mogelijk om het ziekenhuis te bereiken of enige vorm van medische hulp te krijgen, zelfs niet de eenvoudigste. Het is ook niet langer mogelijk om het grote aantal lijken die op straat liggen te bergen. Het bereiken van deze lichamen is zeer moeilijk en gevaarlijk geworden. Ze vormen nu een maaltijd voor zwerfdieren die de genocide, die door de bezettingsmacht is uitgevoerd, hebben overleefd. Wat de standvastige burgers betreft, hun situatie blijft harder en moeilijker omdat ze op elk moment en tijdstip worden geconfronteerd met de dood door honger, dorst en dood, aangezien voedsel in al zijn vormen bijna is opgebruikt in alle huizen.

Deze mensen leven nu van wat een beperkt aantal jonge mensen uit aangrenzende gebieden in extreem gevaarlijke omstandigheden kan meebrengen, en meestal kunnen sommigen van hen niet terugkeren en worden ze gedood of raken ze gewond op de heen- of terugweg.

Wat de watervoorziening betreft, het meest

Huis Sadi Daboor verwoest.

Delegatie uit Jabalya met Sadi Daboor (tweede van links)

dringende en noodzakelijk voor de belegerde bevolking, veroorzaakt dagelijks de directe dood en verwonding van tientallen mensen doordat de bezettingsmacht opzettelijk bommen laat vallen, met behulp van Quadcopter-drones, boven watertankstations in Jabalya.

In het licht van de voortdurende lucht- en artilleriebombardementen, dag en nacht, in combinatie met het continu vliegen van bewapende drones op lage hoogte, is het verlaten van het huis, zelfs maar voor één meter, levensgevaarlijk en kan de persoon mogelijk niet meer terugkeren naar zijn huis, omdat deze vliegtuigen het gebied met vuur controleren.

De afgelopen week werd waargenomen dat ernstige ziekten zich verspreidden, waaronder aandoeningen van de luchtwegen, en wijdverbreide verspreiding van griep, huidziekten en het ontstaan van etter uit de wonden van patiënten als gevolg van hun gebrek aan toegang tot de noodzakelijke medicijnen, evenals zwakke immuniteit en ondervoeding.

18 november; De eerste gedachtenis van de ontheemding.

Vorig jaar op deze dag, 18-11-2023, besloot ik met mijn gezin te vluchten uit mijn stad Jabalya naar het zuiden van de Gazastrook, onder het zware bombardementen van de kanonnen en de raketten die twee opeenvolgende dagen op ons neerregenden zonder te stoppen. We gingen het onbekende in en verdwaalden tot op de dag van

vandaag, verdwaald midden in een dorren woestijn waarin het gele zand werd vervangen door kogels, raketten en kanonnen.

Op deze zwarte dag van vorig jaar (zaterdag) nam ik afscheid van ons huis met alle mooie herinneringen die het bevatte. We vertrokken en lieten alles achter wat we bezitten: onze dierbaren, onze vrienden, onze huizen, ons geld, onze herinneringen, onze geschiedenis, onze auto, ons land, ons werk, enz. (We droegen alleen onze zielen).

Het was een van de donkerste en slechtste dagen van ons leven. We gingen op pad met alleen onze kleren aan en zonder iets mee te nemen, om de reis van het leven helemaal opnieuw met niets te beginnen, of nog minder. We moesten wachten met duizenden gezinnen bij de controlepost onder zeer hoge temperaturen, in een scène die we nooit kunnen vergeten, en het minste dat kan worden gezegd is dat het op verschrikkingen van de dag des oordeels lijkt. De eerste dagen gingen voorbij terwijl we op de grond sliepen, totdat de eervolle familie Shawi ons verwelkomde in hun huis in de stad Rafah.

Een heel jaar..

Ver van ons huis, onze straat, onze buurt, onze stad, ons werk, ons land, onze zee, onze auto...

In de hoop dat we er weer naar terug zouden kunnen keren, maar het is allemaal verdwenen zonder enige kans om er terug te keren. Alles is vernietigd en de moorden, vernietiging en verwoesting gaan nog steeds door.

Recensie: NO OTHER LAND (IDFA-documentaire 2024)

We zien het dorp Masafer Yatta in het zuiden van de bezette Westoever/Israël in een stoffig woestijnlandschap. Basel Adra verzet zich al sinds zijn kindertijd tegen de gedwongen verhuizing en met hem vele dorpingen. De Israëlische regering heeft dit gebied, met 20 dorpen, tot militair oefenterrein verklaard terwijl de inwoners er al generaties lang hun schapen en lammeren hoeden en vreedzaam samenleven.

Een van de centrale thema's in de film is de uitzonderlijke vriendschap tussen de Palestijnse Basel Adra en de joods-Israëlische Yuval Abraham, beiden even oud (28) en beiden journalist. Ze maken deel uit van het collectief dat de film maakte.

Tussen hun levens gaapt een diepe kloof: Yuval woont op 30 minuten rijden, veilig, vrij om te gaan en staan waar hij wil. Zo zien we hem 's avonds in het donker weggrijden terwijl Basel niet kan studeren/werken, opgesloten is op de Westoever, geen burgerrechten geniet en leeft onder militair recht. Basel filmt met zijn mobiel al jaren het leven in het dorp onder Israëlische bezetting waarmee hij vele volgers op de hoogte houdt van de bedreigende leefomstandigheden.

Daarbij zijn we aanbeland bij het andere centrale thema: de militaire acties. De twee jongens slagen erin onder bedreiging van soldaten die tot de tanden toe bewapend zijn, als robots, te filmen wat er keer op keer gebeurt. Je ziet de stoet militaire jeeps met bulldozers optrekken, de angst bij de inwoners toenemen... welke huizen zijn nu aan de beurt en welke mannen worden nu gevangen genomen? Diezelfde huizen worden overdag door de vrouwen en 's nachts door de mannen weer opgebouwd. Totdat tenslotte de cementmolen en zonnepanelen bruusk worden vernield en enkele families hun huisraad, van wat er over is, in een grot onderbrengen, zonder elektriciteit en stromend water. De beelden tonen een krachtige gemeenschap, moedige mensen die regelmatig gaan demonstreren tegen bezetting en ontheemding, elkaar helpen. Als een van de jonge mannen tijdens zo'n demonstratie in zijn hoofd wordt geschoten, totaal verlamd raakt, geen professionele zorg kan krijgen wordt hij door moeder, zusje en anderen liefdevol verzorgd.

We zien in de blikken van de kindjes hun onschuld, hun onbegrip. Tegelijkertijd zie je ze nog beschermd worden door ouders,

'extended family' en de gemeenschap. Het zusje van de verlamde man, een prachtig meisje, kruipt af en toe bij moeder op schoot, valt tegen haar in slaap, zoekt naar veiligheid. Zelfs het speeltuintje, vertier voor de kinderen, wordt meermaals laf bedreigd door het leger.

Wat mij naast al het voorgaande heftig raakte waren de beelden van de kinderen, lekker bezig in het door dorpsbewoners eigenhandig gebouwde schooltje. Ineens draait de camera naar buiten waar we door de open deur de jeeps en bulldozers in de verte zien naderen... en dan: de kinderen en leraar grijpen boeken, leermiddelen in haast bij elkaar met als eindshot de laatsten die via het open raam ontsnappen terwijl de bulldozer al happen uit de muren opslokt. Van de school blijft een hoopje schroot achter.

Eindbeeld: de familie van Basel vertrekt, verlaat hun huis met benzinepomp, die eens een gezinsinkomen betekende totdat alle auto's in beslag waren genomen en de mensen ook letterlijk totaal geen bewegingsvrijheid meer hadden. Het dorp is niet meer leefbaar. Je ziet ze de schamele bezittingen met lammeren en schapen op de truck laden. Op weg naar...een stad in de buurt waar alles van steen is en je vraagt je af waar de schapen geweid gaan worden.

De titel voorspelt de afloop: "geen ander land". Ondanks eigendomsaktes, generaties lang bezit van land, vee en huizen worden de inwoners ontmenselijkt, bedreigd. We zien zelfs een zeer agressieve aanval van kolonisten terwijl soldaten toekijken. Wat deze realiteit verzacht is de bijna onmogelijke vriendschap tussen Basel en Yuval. Ze eten, roken, kletsen, discussiëren samen, ondersteunen elkaar als een van hen er doorheen zit.

Bij de uitreiking van de Berlinale Documentary Film Award scherpt Yuval in zijn speech hun tegenovergestelde werelden nog eens aan terwijl Basel Duitsland

vraagt om de oproep van de VN te respecteren: "Stop het zenden van wapens naar Israël", waar de festivalorganisatoren zich bij aansluiten. De twee jonge mannen staan er eensgezind te stralen in hun zondagse kleren, de film is af, goed ontvangen.

Helaas is er nog een staartje aan deze film. Duitse politici en de burgemeester van Berlijn noemen de speeches van de filmmakers antisemitisch. Yuval Abraham reageert met "Ik ben de zoon van

Holocaust-overlevenden, sta op Duitse grond, roep op tot een staakt het vuren... ik gelabeld als antisemitisch... bizar, de Israëlsche regering brengt mijn familie in gevaar, ze zijn het huis ontvlucht na een aanval van een rechts-extremistische bende. En ook maak ik me heel veel zorgen over het lot van Basel die terug is op de Westoever."

Julia Swierstra.

Kort geding tegen de staat – stand van zaken

Een coalitie van Palestijnse en Nederlandse maatschappelijke organisaties klaagt de Nederlandse staat aan voor het niet voorkomen van genocide in Gaza en van andere Israëlsche schendingen van het internationaal recht. Groningen-Jabalya treedt in deze zaak op als mede-aanklager, net als de in Jabalya gevestigde Palestijnse mensenrechtenorganisatie Al Mezan. Verder bestaat de coalitie uit Al-Haq, Een Ander Joods Geluid (EAJG), het European Legal Support Center (ELSC), SOMO, Stichting Kifaia en Stichting Palestina. De zaak wordt ondersteund door Erev Rav en Plant een Olijfboom.

De belangrijkste eisen van de coalitie zijn:

1. een verbod op de export en doorvoer van wapens, wapenonderdelen en dual-use artikelen naar Israël.
2. een verbod op alle Nederlandse handels- en investeringsrelaties die Israëls illegale bezetting van en nederzettingen in Palestijns gebied in stand helpen houden.

Het Genocideverdrag, verplicht ondertekenaars zoals Nederland te voorkomen dat genocide plaatsvindt. Desondanks heeft Nederland, dat zich consequent opstelt als politieke bondgenoot van Israël, nagelaten actie te ondernemen om genocide in Gaza te voorkomen, zelfs nadat het Internationaal Gerechtshof (ICJ) in januari 2024 oordeelde dat het aannemelijk is dat Israël genocide pleegt tegen Palestijnen in Gaza.

In februari 2024 oordeelde het Internationaal Gerechtshof in Den Haag dat er een duidelijk risico bestaat op ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht door Israëlsche troepen in Gaza. Desondanks blijft Nederland betrokken bij de levering van wapenonderdelen en dual use goederen aan Israël. Eén van de eisen van de coalitie is dat Nederland alle export en doorvoer van wapenonderdelen en dual use goederen naar Israël moet verbieden – en andere landen moet aansporen hetzelfde te doen.

Structurele schendingen van het internationaal recht

De zaak die is ingediend beperkt zich niet tot de passiviteit van de Nederlandse staat in het licht van de brute aanval van Israël op Gaza. De aanklacht gaat ook in tegen het tekortschietende beleid van Nederland als het gaat om Israëls structurele schendingen van het internationaal recht – al voor oktober 2023 – in zowel Gaza als de Westelijke Jordaanoever, inclusief Jeruzalem. Israëls aanwezigheid in de bezette Palestijnse gebieden, inclusief de militaire bezetting en nederzettingen, is onrechtmatig en moet volgens het ICJ eindigen.

In juli 2024 bepaalde het ICJ dat alle staten verplicht zijn om economische transacties die het illegale beleid en de illegale praktijken van Israël in de bezette Palestijnse gebieden ondersteunen, te voorkomen en zich hiervan te onthouden. De rechtszaak die is aangespannen wil een einde maken aan Nederlandse handels- en investeringsrelaties die de illegale bezetting, segregatie en kolonisatie door middel van nederzettingen in stand helpen houden. Nederland moet hiertoe effectieve maatregelen nemen en andere staten aansporen hetzelfde te doen.

Internationale experts hebben duidelijk gemaakt dat internationale misdaden van gedwongen verplaatsing zich voordoen, wat urgente actie noodzakelijk maakt. In de eerste helft van 2024 heeft Israël onder leiding van minister van Financiën Bezalel Smotrich meer Palestijns land op de bezette Westelijke Jordaanoever aangewezen als "staatsgrond" dan in de voorgaande 25 jaar bij elkaar.

Vervolg op pg. 6

De Palestijnen lijden nog steeds onder een voortdurende, verergerende Nakba. Met genocide in Gaza en de toenemende kolonisatie op de Westelijke Jordaanoever, inclusief Jeruzalem, is het duidelijk dat het huidige beleid moet worden heroverwogen.

De Nederlandse staat beweert dat het onwaarschijnlijk is dat zij wapenvergunningen zal verstrekken voor wapens die kunnen bijdragen aan Israëlische militaire of kolonistenactiviteiten in Gaza of de Westelijke Jordaanoever, inclusief Jeruzalem, vanwege het duidelijke risico dat wapens in de huidige context bijdragen aan ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht.

Het standpunt van de staat spreekt zichzelf tegen. Als er enig risico bestaat, zelfs indirect, dat deze export gebruikt zal worden bij het plegen van internationale misdaden, zoals genocide, dan zou zulke export - ook indirecte export - niet moeten worden toegestaan. Hoewel de Nederlandse staat zegt het met ons eens te zijn over het risico van deze export, weerspiegelt haar beleid dit inzicht niet. De Nederlandse regering erkent dat de bezetting illegaal is, maar gaat toch door met militaire samenwerking en staat handel met nederzettingen toe, en versterkt daarmee de inconsistentie tussen haar wettelijke standpunt en haar acties.

Voorlopige uitspraak

In de uitspraak van 13 december verzuimt de rechtbank de staat te dwingen om genocide te voorkomen en de banden met de illegale bezetting te verbreken. Hoewel de uitspraak werd verwacht, zien onze organisaties het als een tegenslag voor internationale verantwoording en gerechtigheid. Weliswaar erkende de rechtbank de wettelijke verplichtingen van de Nederlandse staat onder internationaal recht, waaronder de plicht om genocide te voorkomen en mensenrechten te beschermen, maar de rechtbank oordeelde uiteindelijk in het voordeel van de staat.

De rechtbank verwierp het verzoek van de coalitie voor een algeheel verbod op de export van militaire goederen en goederen voor tweërlei gebruik. maar benadrukte de verantwoordelijkheid van de Nederlandse staat om elke exportvergunning afzonderlijk te beoordelen. Deze benadering van geval tot geval onderstreept de verplichting van de Staat om ervoor te zorgen dat zijn uitvoer niet bijdraagt aan schendingen van het internationaal humanitair recht (IHR).

De rechter heeft ook het 'ontmoedigingsbeleid' van de Nederlandse Staat met betrekking tot de illegale

PAKHUIS DE ZWIJGER JUSTICE FOR PALESTINE 21

NGO's put on trial Dutch government over Gaza Genocide

FRI 6 DEC, 20.00 GROTE ZAAL PDZ • FREE ADMISSION

Frank Slijper
Programme Leader on the Arms Trade at PAX

Lydia de Leeuw
Researcher at The Centre for Research on Multinational Corporations (SOMO)

Wout Albers
lawyer representing the Dutch and Palestinian organisations suing

Tahseen Elayyan
Senior Legal researcher at Al-Haq

Israëlische nederzettingen als adequaat beoordeelt, zonder de effectiviteit ervan in het stoppen van schendingen te beoordelen. De rechter beoordeelde ook niet of het ontmoedigings-beleid voldoet aan de verplichtingen van de Nederlandse Staat onder internationaal recht. De Conventies van Genève en de Genocide Conventie, die de zorgplicht en de verantwoordelijkheid van de Nederlandse staat om te voorkomen onderstrepen, werden nauwelijks genoemd in de uitspraak van de rechtbank. De coalitie vindt dit gebrek aan aandacht voor de kernargumenten over de wettelijke bepalingen die de Staat in dit geval binden verbijsterend.

De coalitie zal de uitspraak van de rechtbank grondig bestuderen en overweegt serieus om in beroep te gaan tegen de beslissing. Het systematische geweld en de ontmenselijking waar de Palestijnen mee te maken hebben, vragen om onmiddellijke en concrete actie, geen zelfgenoegzaamheid of medeplichtigheid.

Nu de rechtbank de eisen heeft afgewezen is een hoger beroep onvermijdelijk. Maar doorprocederen kost veel geld. Vandaar dat de coalitie een crowd funding is begonnen. Via deze link kunt u doneren:
<https://donorbox.org/suing-dutch-state>

Column Jan Keulen: Wat doen we met Gaza?

De uitkomst van de oorlog in Gaza blijft onduidelijk. Wat gebeurt er na de genocide? Gaza is grotendeels verwoest en onleefbaar gemaakt. Wat is het lot van de twee miljoen Palestijnse ontheemden die nu in tentenkampen bivakkeren? Blijft Israël als bezettende macht voor altijd aanwezig in Gaza? Worden de plannen van joodse religieuze ultra's gerealiseerd en verrijzen er straks nederzettingen op de ruïnes van Jabalya en Gaza Stad?

De bekende Palestijnse historicus Rachid Khalidi klaagde er onlangs in een interview over dat er na 7 oktober 2023 te weinig aandacht is voor de geschiedenis. Er is volgens de auteur van het standaardwerk 'De honderdjarige oorlog tegen Palestina' zelfs een zekere blindheid voor alles wat vooraf ging aan de Hamas-aanval op Zuid-Israël. Spoiler: de rode draad in die pijnlijke voorgeschiedenis is het Israëlische verlangen het gebied te annexeren en 'verlost' te worden van de Palestijnse bevolking daar.

Niet alleen maakte de massale aanwezigheid van Palestijnse bevolking het lastig Gaza te 'verjoodsen' en onderdeel van Israël te maken. Palestijns Gaza was ook een constante herinnering aan de Nakba: de verdrijving van 750.000 Palestijnen uit hun vaderland in 1947-'48. Gaza was als het ware een levend monument voor de donkere koloniale ontstaansgeschiedenis van Israël zelf.

Het plan van premier Ben Gurion om de Gazastrook in te lijven, en te voegen bij het zuiden van de jonge staat Israël, stuitte in 1949 op verzet van Egypte. Ook de Verenigde Staten was tegen het Israëlische annexatieplan.

Van november 1956 tot maart 1957 lukte het Israël wel Gaza tijdelijk te bezetten en het Egyptische leger te verjagen. Tijdens de Suez-crisis trokken Groot-Brittannië, Frankrijk en Israël gezamenlijk op tegen Egypte. Doel was de nationalistische president Nasser ten val te brengen en de nationalisatie van het Suezkanaal ongedaan te maken. Israël bezette een deel van de Sinaiwoestijn en de Gazastrook.

In Gaza vocht Israël niet alleen tegen de Egyptische militairen die in het gebied waren gelegerd. Ook de Palestijnse bevolking werd de dupe van Israëlische oorlogshandelingen. Op 2 november 1956 werd Khan Younis door de Israëlische luchtmacht gebombardeerd. Veel burgers kwamen hierbij om het leven. De volgende dag trokken Israëlische tanks en troepen Khan Younis binnen. Mannen die ze ervan verdachten fedajien te zijn, Palestijnse vrijheidsstrijders, werden ter plekke geëxecuteerd. Let wel: dit was meer dan dertig jaar voordat Hamas werd opgericht. Alle mannen van vijftien jaar en ouder moesten zich melden en verzamelen zich op het centrale plein en in het vluchtelingenkamp van Khan Younis. Volgens de UNRWA maaiden die dag Israëlische militairen 275 Palestijnen met machinegeweren neer. Enkele dagen na de slachtpartij in Khan Younis vond in Rafah een bloedbad plaats waarbij, volgens de UNRWA, 111 Palestijnen door Israëlische militairen werden gedood.

De massale executies en arrestaties van Palestijnse vluchtelingen in Jabalya, Deir al Balach, Gaza-Stad, het Shati-kamp, Khan Younis en Rafah tijdens de kortstondige bezetting van 1956-'57 zijn een macaber voorspel van wat in de decennia daarna nog zou komen.

Uiteindelijk kwam Egypte in de Suezcrisis als overwinnaar uit de bus en was Israël gedwongen zich terug te trekken uit de Sinai en de Gazastrook. Echt rustig werd het echter niet in Gaza en in de junioorlog van 1967 zou Israël de strook alsnog bezetten. Het zou het begin zijn van een onophoudelijke cyclus van geweld.

Wat doen we met Gaza en met de Palestijnse vluchtelingen die daar wonen, was de vraag die Israëlische politici elkaar stelden in de periode na 1967. Haaretz journalist Ofer Aderet verrichte

archiefontoerzoek naar de vergadernotulen van het Israëlishe kabinet. Al een paar dagen na het begin van de bezetting in 1967 stelde minister van Defensie Moshe Dayan voor honderdduizenden Palestijnen Gaza uit te zetten. "Als we 300.000 vluchtelingen Gaza uit zetten, kunnen we Gaza zonder problemen annexeren," aldus Dayan. Zijn collega minister van Binnenlandse Zaken Moshe Shapiro stelde voor 200.000 vluchtelingen naar El Arish in de Sinaiwoestijn te deporteren. Een ander kabinetslid, Eliyahu Sasson, suggereerde de Palestijnen naar de Oostelijke Jordaanoever, namelijk Jordanië, te sturen.

Ook minister Yigal Allon was voorstander de vluchtelingen naar de Sinaï te sturen. "De hele Sinaï, niet alleen Arish, is heel geschikt om de vluchtelingen op te nemen. We moeten niet wachten, laten we beginnen hen daar naar toe te sturen." Later pleitte Allon voor emigratie van de Palestijnen naar Canada en Australië. Liefst zo ver mogelijk van Israël vandaan.

Premier Levi Eshkol, net als Dayan en Allon lid van de Arbeiderspartij, bleek zich bewust dat het misschien toch wat delicaat was om de vluchtelingen Gaza uit te zetten. Het zou slecht zijn voor Israëls imago in de wereld. Eshkol zei dat de 'emigratie van de Arabieren' rustig, kalm en discreet moest worden aangepakt. "We moeten een manier vinden dat ze uit zichzelf vertrekken." Een van die manieren was om de Palestijnen niet genoeg water te geven. "Dan hebben ze geen keus. Hun boomgaarden zullen verpieteren. Of wie weet, misschien komt er wel weer een nieuwe oorlog en dan lost het probleem zich vanzelf op."

In 1971 boog premier Golda Meir zich ook over de kwestie. Ze was voorstander van het 'uitdunnen' van de vluchtelingenkampen in Gaza. Het liefst zag ze 'de Arabieren' vrijwillig vertrekken. Moshe Dayan hield haar voor dat sommige bewoners uit hun huis gezet konden worden als ze werden verdacht van terreurdaden. "We geven ze 48 uur om te vertrekken," zei Dayan. "We bieden hen bijvoorbeeld aan naar Al Arish te brengen en hun meubilair op een vrachtwagen te laden. Als de bewoners niet vrijwillig gaan zetten we een bulldozer in en slopen we het huis." Golda Meir vond dat wel een goed plan en "helemaal niet wreed". "Het is duidelijk dat we er niet in zullen slagen het Jabalya-kamp op vrijwillige basis uit te dunnen. Dat zou veel plezieriger zijn, maar er is geen alternatief."

De uitlatingen van deze eerste, 'linkse' generatie politici van een halve eeuw geleden, lijken als twee druppels water op het discours van de religieus-zionistische extremisten van nu. Gaza staat symbool voor het onopgeloste vluchtelingenprobleem en voor Palestijnse nationalisme en zelfbewustzijn. Dat is de reden van Israëls genocidale campagne de afgelopen veertien maanden om Palestijnen Gaza van de aardbodem weg te vagen; een militaire campagne die veel verder gaat dan een afstraffing van Hamas. Netanyahu en zijn uiterst-rechtse regering maken gebruik van een 'kans' waar eerdere Israelische politici alleen maar van droomden: namelijk zoveel mogelijk Palestijnen te verjagen uit Gaza.

Als de wereld Israël verder straffeloos zijn gang laat gaan zal de annexatie van (delen van) Gaza en de bouw van nieuwe joodse nederzettingen daar, gevolgd worden door een verdere kolonisering van de Westelijke Jordaanoever. Dat zal gepaard gaan met meer geweld. Een duister vooruitzicht voor 2025, maar er is weinig reden voor optimisme.

Rachid Khalidi geen aandacht voor de historische context van 7 oktober

Een goede buur: hoe Egyptenaren zich inzetten voor Gaza

Arabieren worden gezien als een van de voornaamste supporters van Palestina. In het westen leidt dit al snel tot aantijgingen van antisemitisme, sentimenten die weeldig zouden tieren in het Midden-Oosten. Israël en haar supporters gebruiken dit dan weer als argument waarom bijvoorbeeld militaire steun moet blijven: het land is immers omringd door gevaarlijke vijanden. Tegelijkertijd lijkt solidariteit met Palestina in ieder geval onder de Arabische leiders af te nemen. Velen van hen tekenden vredesakkoorden met Israël in de afgelopen tien jaar. Is het hart voor de Palestijnse zaak dan afgenomen onder de bevolking? Voor een nabij buurland als Egypte kun je je dit extra afvragen. In het midden van een economische crisis zijn Palestijnen slechts een van de gevluchte bevolkingsgroepen die het land binnenkomen. Wat voor impact heeft dit op de steun van Egyptenaren voor Palestina en hoe kunnen ze die uiten in een land waar de protesten die we in Europa en de VS zien, geen optie zijn?

Ahmed geeft me een duidelijk antwoord wanneer ik vraag of de Palestijnse zaak in zijn optiek nog een beetje leeft in Egypte, ondanks dat de oorlog nu al meer dan een jaar voortraast. “Dat je ergens niet meer constant aan denkt, wil niet zeggen dat het niet meer belangrijk voor je is.” Hij benadrukt ook hoe lang deze kwestie de gemoederen al bezig houdt in het Midden-Oosten. “In de jaren negentig schreef een Amerikaanse deskundige al een boek over massamedia in de Arabische wereld, waarin hij benadrukte dat er twee onderwerpen zijn waar kranten, televisieprogramma’s en radio allemaal over praten: de binnenlandse politiek én Palestina.” Dat zie ik ook terug in mijn gesprekken met anderen in de regio. Iedereen heeft wel een mening over het conflict, iets wat je bijvoorbeeld niet in dezelfde mate terugziet bij conflicten in Syrië, Jemen of Soedan.

Waar komt deze interesse vandaan? De gedeelde cultuur onder Arabieren speelt een rol, alsook de onderlinge verbondenheid van moslims. “We delen dezelfde taal, religie en cultuur. Onze gedeelde geschiedenis reikt ver terug. De huidige landsgrenzen

zijn veel recenter.” Dat wil niet zeggen dat steun voor Palestina alleen etnisch of religieus gemotiveerd is. “Voor mij persoonlijk is het een kwestie van menselijkheid. Als Oekraïners hun huis uit vluchten omdat het gebombardeerd wordt, raakt dat me ook. Het conflict [in Palestina] raakt iedereen, omdat we allemaal mensen zijn.” Ook dit hoor ik vaker terug. Enerzijds benadrukken veel Egyptenaren de religieuze en culturele overeenkomsten met Palestijnen en zien sommigen het verzet tegen de bezetting als een strijd die hen persoonlijk aan gaat. Anderzijds framen net zoveel mensen die ik spreek het als een mensenrechten issue en juist in deze groep klinkt verontwaardiging over Westerse onverschilligheid en hypocrisie. Ook Ahmed benoemde dit punt meerdere keren tijdens ons gesprek. “Uiteindelijk worden landen als Amerika vooral gemotiveerd door hun eigen strategische belangen. Dat is begrijpelijk. Daarom stond Biden direct achter Israël op 7 oktober, dat was blijkbaar in hun eigenbelang.”

Het onderwerp leeft dus voldoende onder de bevolking; waarom zien we in Egypte dan niet dezelfde protesten als in Europa? “We hebben hier geen protestcultuur; dat is niet hoe je dingen voor elkaar krijgt.” Men pakt het anders aan. Burgerinitiatieven voorzien Gazanen van kleding, eten, hulp met het betalen van de huur nadat ze in Egypte aankomen. “In een lokaal initiatief heb je een gigantische stapel kleding kunnen zien liggen, allemaal binnengebracht voor Palestijnen.” Zelf gebruikt Ahmed zijn talenten. Hij helpt een Palestijnse hulporganisatie op afstand met hun sociale media, doneert geld en wil een film maken. Dit laatste trekt mijn aandacht. “Ik wil verhalen vertellen uit Gaza

Vervolg op pg. 10

vanuit een objectief perspectief,” legt hij uit. “De media heeft mensen bepaalde ideeën gegeven over het conflict en normaliseert de gang van zaken. Verhalen kunnen dat doorbreken.” Als ik meer toelichting wil over het begrip “objectief”, neemt ons gesprek een onverwachte wending. “Er zijn veel verschillende perspectieven in de oorlog. [...] Negentig procent van de Israëlische soldaten, die zouden daar nu ook liever niet zijn. Maar ze hebben dienstplicht: als ze weigeren belanden ze in de gevangenis.” Het is belangrijk iedereen te blijven beschouwen als mens; de misdaden die nu in Gaza plaatsvinden stammen immers ook uit het ontmenselijken van de Palestijnse bevolking.

Ten slotte wil ik het hebben over de situatie in Egypte. Al die vrijgevigheid, vanuit een land dat zelf een diepe economische crisis doormaakt. Nieuwkomers worden verwelkomd, ook al hebben veel Egyptenaren het steeds moeilijker. Ahmed wijdt dit aan twee factoren. Ten eerste is Egypte een divers land. “Het is moeilijk te bepalen wie echt Egyptisch is, wie zijn roots terug kan voeren tot de farao’s. Er zijn mensen met Marokkaanse afkomst, Arabieren, veel Soedanese invloeden en migranten uit het hele Middellandse zeegebied sinds de oudheid.” Dit draagt bij aan het vermogen van de samenleving om nieuwe bevolkingsgroepen te integreren. Ook religie speelt een rol. “In mijn buurt zijn sinds de oorlog in Soedan veel Soedanese vluchtelingen komen wonen. Een van hen heeft een kapsalon geopend. Daar hebben de andere kappers in de buurt mee geholpen, het

papierwerk enzo. Ik vroeg een van hen waarom hij hem hielp. Hij zei: ‘Al het geld wat voor mij bestemd is, zal ik van God krijgen. Hij is geen bedreiging voor mij’. Dit is een belangrijke waarde in de Islam. De Dood mag je pas komen halen als je alle rijkdom die God je wil geven hebt gekregen.” Misschien kunnen wij hier in Nederland nog iets van opsteken, denk ik. Want hoeveel protesten ik ook bijwoon, zou ik mijn concurrent helpen de business op te zetten bij een inflatie van 25% en een gemiddeld salaris van 300 dollar per maand?

(Namen en plaatsen zijn gefingeerd)

Een brug naar mensen

De boekpresentatie Daybreak in Gaza was in Groningen op 4 november. Dit boek is samengesteld door Mahmoud Muna en Matthew Teller. De samenstellers verzamelden verhalen van Gazanen in oorlogstijd om het erfgoed te bewaren wat nu vernietigd wordt. Een van de verhalen uit de bundel is van Ahmed Masoud uit Jabalya. (blz 67 t/m 70) Hieronder de vertaling.

Gaza fascineerde me als kind. We waren met z'n negenen, mijn broers en zussen en ik, en we hadden een klein huis met drie slaapkamers - alleen maar stenen muren en asbestplaten. In de winter vroom het en in de zomer was het een oven. Ik was het middelste kind en werd meestal vergeten, wat fantastisch was. Ik bracht het grootste deel van mijn jeugd op straat door, wat ik geweldig vond. Ik ging naar vrienden wanneer ik maar wilde. Ik ging vaak naar Khan Yunis, waar mijn ooms woonden, en logeerde bij mijn opa, die 110 jaar oud werd. Hij ging

op zijn negentigste nog steeds vissen en vertelde al die verhalen over Beiroet en hoe hij vroeger naar Damascus liep. Maar overal in Gaza is Israël als bezettingsmacht om je heen. Je ziet het hek. Als je op het strand bent, zijn de schoorstenen van de elektriciteitscentrale in de haven van Ashkelon, vlak voor de kust, net Mordor, het oog van Sauron dat je aanstaart. Toen ik jong was, was er een Israëlische nederzetting naast Khan Yunis. Het hek ervan liep tot aan de zee. Op een dag - ik was misschien tien jaar oud en zat op het zand

visnetten te repareren met mijn oom en grootvader - herinner ik me dat ik een Israëliëse familie het strand op zag rijden vlak naast me, aan de andere kant van het hek, in hun moderne auto met vierwielaandrijving. Ze hadden drijvers, strandballen, waterpistolen, opblaasbare ringen, een net en rackets bij zich - ik stond verbijsterd naar al die dingen te staren. Waarom hadden zij ze wel en ik niet? Een van de volwassenen kwam dichterbij, droeg zijn pistool en zei iets in het Hebreeuws, maar mijn oom trok me weg en zei toen dat ik het niet mocht. Ik weet niet waar het over ging, zelfs nu niet. Maar dat was een moment van realisatie voor mij, dat er daarbuiten iets veel groters aan de hand is, dat het leven niet voor iedereen hetzelfde is als voor mij.

Ik begon al vrij jong Engels te leren - mijn vader was erg betrokken in onderwijs - en in 1998 ging ik naar de Al-Azhat Universiteit in Gaza City om literatuur te studeren. Totdat ik Charles Dickens las, had niemand me verteld dat kinderarbeid verkeerd was. Integendeel. Op school werkte ik 's middags op de markt of op een bouwplaats. Als kind van elf en twaalf bracht ik tijdens schoolvakanties zestig sjekels per dag (in 2024 ongeveer 50 Amerikaanse dollar waard) binnen door bloemen te plukken in Israëliëse nederzettingen voor de export. Het was zwaar - ik moest om 5 uur 's ochtends weg, twaalf uur achter elkaar werken en kwam dan helemaal gekrabd door de doornen thuis - maar het leverde een groot deel van het gezinsinkomen op. Dat is wat je doet. Dus toen ik Oliver Twist las en me er persoonlijk mee identificeerde, was dat een emotioneel moment. In die gevangenis besef je pas hoe zwaar het is als je eruit stapt.

Maar toch zijn mijn herinneringen aan Gaza in die tijd prachtig - rondhangen op het strand, zwemmen, flirten met meisjes, naar het British Council café gaan omdat ze daar niet gescheiden waren op basis van geslacht. En het was een periode van hoop: het vliegveld was open, veel artiesten kwamen naar Gaza, er waren concerten, feesten, een filmfestival, de Gaza Boeken Beurs.

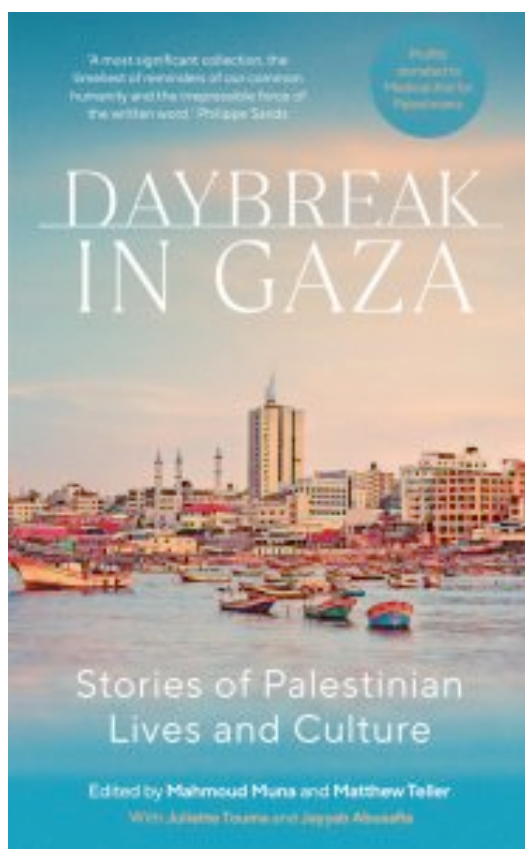
De Intifada begon in 2000. Voor het eerst zagen we helikopters en oorlogsvliegtuigen bombarderen. Overall waren checkpoints. Ik verloor goede vrienden, een heel dierbare neef. Toen besloot ik dat ik niet langer kon blijven, het verdriet was te groot. Ik kon niet denken, ik kon niet zien. We werden omringd door bommen, elke minuut stonden de Israëli's voor de deur. Er was geen uitweg. Ik werd heel boos. Ik begon aan stomme dingen te denken

over wraak. Maar mijn vader stond erop dat ik mijn opleiding afmaakte, dus toen er een aanbod kwam om mijn laatste jaar in Londen te doen, nam ik dat aan.

Veel Gaza-mensen voelen een doel. Dat stelt je in staat om geduldig te zijn, om enorme ontberingen te verdragen. Maar het is niet duidelijk wat het doel is. Verzet zeker, dat gevoel is ongelooflijk sterk. Arafat noemde ons shaab la-jabbareen, het machtige volk. Dat voedt zich met jaren en jaren - eeuwen - van culturele trots. Gaza is een identiteit waar ik voor kies, in plaats van een die me wordt opgelegd. Ik zie het als een brug naar mensen.

Ahmed Masoud.

Schrijver en regisseur Ahmed Masoud werd geboren in 1981 en groeide op in het vluchtelingenkamp Jabalia in Gaza. Sinds 2002 woont hij in Londen. Hij schrijft over de cultuur, de samenleving en de mensen van Gaza. Zijn romans zijn onder andere *Vanished* (2015) en *Come What May* (2022). Hij werd voor dit boek geïnterviewd in april 2024

Mahmoud Muna en Matthew Teller (red.): *Daybreak in Gaza. Stories of Palestinian -Lives and Culture.* Saqibooks.com, 336 blz. € 13,99

Inzamelingsactie Gaza 2024

Dit is de eerste genocide ooit die live gestreamd wordt op sociale media en toch blijft de wereld op een of andere manier stil.

Meer dan 45.000 Palestijnen, vooral vrouwen, kinderen en ouderen, zijn afgeslacht. Meer dan 100.000 zijn gewond geraakt. Elke zorginstelling is op een of andere manier aangevallen en belemmerd. Meer dan 450 zorgmedewerkers zijn gedood tijdens hun werk. Meer dan 200 zorgmedewerkers zijn ontvoerd, illegaal vastgehouden en gemarteld. Vrachtwagens met hulpgoederen worden aangevallen en geplunderd.

In het Noorden is iedereen van elke hulp verstoken, maar in het zuiden gaat de PMRS door met hulpverlening ondanks de extreme omstandigheden.

Gaza verdient het om te ademen.

Gaza verdient het om te eten.

Gaza verdient gezondheidszorg.

Gaza verdient het om te leven.

Daarom zetten wij onze hulpactie voor de Palestine Medical Relief Society voort. Deze kan een belangrijke rol spelen in het verlenen van die hulp maar dat kan alleen als zij over voldoende middelen beschikt. Voor meer info: <https://www.groningen-jabalya.com/inzameling>

**Stort op rekeningnummer NL92 INGB 0006 6876 78
t.n.v. Stichting Groningen-Jabalya o.v.v. "noodhulp"**

Redactie: Pieter van Niekerken, Met medewerking van:
Bert Giskes, Sadi Daboor,
Marco in 't Veldt, Julia Swierstra,
Jozet van der Veen. Jan Keulen.

Postadres: Coehoornsingel 87
9711 BR Groningen

Telefonisch: Bert Giskes
050-5421370

Vormgeving: Jozet van der Veen info@groningen-jabalya.com

Colofon

***Wilt u in het vervolg de nieuwsbrief (digitaal) ontvangen?
en/of wil je op de hoogte blijven van het Jabalya-project?***

***Gebruik dan deze QR-code of schrijf je via
www.groningen-jabalya.com in voor de (digitale)
nieuwsbrief via de rode knop 'aanmelden nieuwsbrief'***

